Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002253

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-06-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бакаєвич Костянтин Олегович
2. Kostiantyn O. Bakaievych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 061

Назва наукової спеціальності: Журналістика

Галузь / галузі знань: журналістика

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Журналістика

Дата захисту: 30-07-2026

Спеціальність за освітою: Біологія

Місце роботи здобувача: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14477

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 19.21.09

Тема дисертації:

1. Особливості трансформації українських медіа в сучасному інформаційному просторі

2. Features of Transformation of Ukrainian Media in the Modern Information Space

Реферат/анотація:

1. У дисертації здійснено комплексне дослідження трансформацій українських медіа в сучасному інформаційному просторі під впливом різноманітних чинників: цифровізації, платформізації комунікацій, змін моделей медіаспоживання, кризових явищ (наслідків пандемії COVID-19 та повномасштабного російського вторгнення). Особливу увагу приділено аналізу економічних моделей функціонування українських медіа, механізмам їх адаптації до кризових умов, трансформації взаємодії між медіа й аудиторією, а також впливу цифрових платформ на структуру медіаринку. Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що український медіаринок упродовж 2020–2025 років функціонує в умовах багатовимірної кризи, яка поєднує глобальні процеси цифрової трансформації та специфічні для України суспільно-політичні виклики. Пандемія COVID-19 суттєво вплинула на фінансову стійкість медіа, спричинивши скорочення рекламних доходів та прискорення цифровізації журналістських практик. Повномасштабна війна Росії проти України, своєю чергою, посилила економічну нестабільність медіа, трансформувала редакційні процеси, змінила структуру аудиторії та механізми фінансування редакцій. За таких умов українські медіа

змушені адаптуватися не лише до технологічних змін, а й до умов економічного виживання та функціонування в кризовому середовищі. Український медіаринок в період 2020–2025 рр. характеризується активною платформізацією комунікації, зміною моделей споживання інформації, зростанням ролі соціальних мереж і месенджерів у дистрибуції контенту, а також переходом від сайтоцентричної моделі функціонування медіа до екосистемної. Усе більшого значення набувають цифрові платформи, відеохостинги, месенджери, мультимедійні сервіси та соціальні мережі, якістають основними каналами взаємодії з аудиторією. У зв'язку з цим змінюються не лише технологічні аспекти функціонування медіа, а й їх економічні моделі, підходи до монетизації контенту та принципи побудови взаємодії з аудиторією. Проблематика дослідження має міждисциплінарний характер і перебуває на перетині журналістикознавства, теорії соціальних комунікацій, медіаменеджменту та медіаекономіки. Теоретико-методологічним підґрунтям роботи стали праці українських і зарубіжних дослідників, присвячені розвитку соціальних комунікацій, інформаційного простору, медіасистем, цифрової трансформації медіа, платформній економіці, економіці уваги та моделям монетизації медіаконтенту. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до планів наукової роботи Факультету журналістики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка в межах науково-дослідної теми «Медіазнавчі студії в науковому та освітньому дискурсах» (реєстраційний номер 0120U000064). Мета дослідження –– проаналізувати трансформаційні явища українських онлайн-медіа в умовах сучасного інформаційного простору, зокрема під впливом економічних чинників, цифровізації, платформізації, й соціально-політичних викликів, а також визначити ключові тенденції та напрями їх подальшого розвитку. Для реалізації оставленої мети визначено такі завдання: 1) окреслити теоретико-методологічні підходи до дослідження трансформації українського медіаринку; 2) проаналізувати законодавчі трансформації українського медіаринку в період 2020–2025 рр.; 3) визначити основні чинники, що впливають на трансформацію українських онлайн-медіа (соціальні,економічні, політико-правові та ехнологічні); 4) систематизувати та класифікувати сучасні економічні моделі фінансової стійкості медіа під впливом соціальних, економічних, політико-правових та технологічних чинників; 5) креслити роль аудиторії медіа та її вплив на трансформаційні процеси під час кризових явищ; 6) оцінити ефективність різних економічних моделей медіа на основі емпіричних даних (опитування а глибинні інтерв'ю з представниками медіа); 7) визначити ключові тенденції наслідків трансформаційних процесів для українських медіа під час кризових явищ. Об'єкт дослідження –– країнська медіасистема в умовах трансформацій, зокрема цифровізації, платформізації, змін аудиторної поведінки та суспільно-політичних викликів. Предмет дослідження –– механізми та акономірності трансформації українських медіа як складової їх функціонування. Хронологічні межі дослідження охоплюють 2020–2025 роки. Обраний період є репрезентативним для аналізу рансформацій українського медіаринку, оскільки саме в цей час відбулися найбільш масштабні зміни у сфері функціонування медіа, пов'язані з пандемією COVID-19, цифровізацією та повномасштабною російсько-українською війною.

2. The dissertation presents a comprehensive study of the transformation of Ukrainian media within the contemporary information space under the influence of various factors, including digitalization, the platformization of communications, changes in media consumption patterns, and crisis phenomena caused by the consequences of the COVID-19 pandemic and the full-scale Russian invasion of Ukraine. Particular attention is devoted to the analysis of the economic models of Ukrainian media functioning, mechanisms of adaptation to crisis conditions, the transformation of interaction between media and audiences, and the influence of digital platforms on the structure of the media market. The relevance of the research topic is determined by the fact that the Ukrainian media market during 2020–2025 functioned under conditions of a multidimensional crisis combining global processes of digital transformation with socio-political challenges specific to Ukraine. The COVID-19 pandemic significantly affected the financial sustainability of media organizations, leading to a decline in advertising revenues and accelerating the digitalization of journalistic practices. In turn, Russia's full-scale war against Ukraine intensified the economic instability of media organizations, transformed editorial processes, changed audience structures, and altered newsroom funding mechanisms. Under such conditions, Ukrainian media have been forced to adapt not only to technological changes but also to the challenges of economic survival

and functioning within a crisis environment. During the period of 2020–2025, the Ukrainian media market was characterized by the active platformization of communication, changing patterns of information consumption, the growing role of social media and messaging applications in content distribution, and the transition from a website-centered model of media functioning to an ecosystem-based model. Digital platforms, video-hosting services, messengers, ultimedia services, and social media are becoming increasingly important as the primary channels of interaction with audiences. Consequently, not only the technological aspects of media functioning are changing, but also their economic models, approaches to content monetization, and principles of audience engagement. The research problem is interdisciplinary in nature and lies at the intersection of journalism studies, social communication theory, media management, and media economics. The theoretical and methodological framework of the dissertation is based on the works of Ukrainian and foreign scholars devoted to the development of social communications, the information space, media systems, digital media transformation, platform economics, the attention economy, and media content monetization models. Connection of the study with scientific programs, plans, and topics. The dissertation was carried out in accordance with the research plans of the Faculty of Journalism of Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University within the framework of the research topic “Media Studies in Scientific and Educational Discourses” (registration number 0120U000064). The purpose of the research is to analyze the transformational processes of Ukrainian online media within the contemporary information space, particularly under the influence of economic factors, digitalization, latformization, and sociopolitical challenges, as well as to identify the key trends and directions of their further development.To achieve this purpose, the following objectives were defined: 1) to outline theoretical and methodological approaches to the study of the transformation of the Ukrainian media market; 2) to analyze legislative transformations of the Ukrainian media market during 2020–2025; 3) to identify the main factors influencing the transformation of Ukrainian online media, including social, economic, politicallegal, and technological factors; 4) to systematize and classify contemporary economic models of media financial sustainability under the influence of social, economic, political-legal, and technological factors; 5) to define the role of media audiences and their influence on transformational processes during periods of crisis; 6) to assess the effectiveness of various economic models of online media on the basis of empirical data obtained through surveys and in-depth interviews with media representatives; 7) to identify the key trends and consequences of transformational processes for Ukrainian media during crisis periods. The object of the research is the Ukrainian media system under conditions of transformation, including digitalization, platformization, changes in audience behavior, and socio-political challenges. The subject of the research is the mechanisms and patterns of transformation of Ukrainian media as a component of their functioning. The chronological framework of the study covers the years 2020–2025.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Бакаєвич К. О. Український телемарафон «Єдині новини» під час повномасштабного російського вторгнення: пропаганда, піар чи необхідність? Інтегровані комунікації. № 1 (17). С. 139–144.
- Бакаєвич К. О. Переваги та недоліки поширення новинного контенту на відеохостингу «YouTube» під час повномасштабного вторгнення. Обрії друкарства. № 1 (15). С. 6–18.

- Бакаєвич К. О. Нові формати в українських медіа під час повномасштабного вторгнення. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Том 35 (74), № 6. С. 344–349.
- Kharkevich N., Marunchak V., Zhelikhovska N., Bakaievych Y., Bakaievych K. Online media: the development of journalism in the digital space of Ukraine. Universidad y Sociedad. Vol. 17, No. 5. Art. e5361.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0125U002415

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Георгієвська Вікторія Володимирівна
2. Viktoriya V. Georgiyevska

Кваліфікація: д. соц. ком., професор, 27.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зикун Наталія Іванівна
2. Nataliia I. Zykun

Кваліфікація: д. соц. ком., професор, 27.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR: 004ezwb23

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальова Тетяна Вікторівна

2. Tetiana V. Kovalova

Кваліфікація: к. соц.ком., доцент, 27.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6551-4139

Додаткова інформація: https://www.webofscience.com/wos/author/record/AAG-3953-2019; https://www.researchgate.net/profile/Tetiana-Kovalova-2?ev=hdr_xprf

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зикун Наталія Іванівна

2. Nataliia I. Zykun

Кваліфікація: д. соц. ком., професор, 27.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR: 004ezwb23

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Погребняк Інга Василівна

2. Inha V. Pohrebniak

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іващенко Вікторія Людвігівна
2. Viktorija L. Ivaschenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Зражевська Ніна Іванівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Зражевська Ніна Іванівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Сало Ганна Вікторівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна